

ΣΠΗΛΑΙΟΝ Η ΤΡΥΠΑ ΤΟΥ ΠΑΤΑΡΑΓΚΟΥ

ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ

(Αριθ. Σπ. Μητρ. 3620)

Υπό Κ. Παληκαρόπουλου

Θέσις Σπηλαίου : Τὸ σπήλαιον εὑρίσκεται ἐπὶ τῆς χερσονήσου τῆς Καστοριάς εἰς ὕψος 780μ. καὶ εἰς τὴν θέσιν ΕΚ 238849 (1922Π ΚΑΣΤΟΡΙΑ) ΣΕΙΡΑ Μ 708) ΕΚΔΟΣΙΣ 2—ΓΥΣ). Ἡ εἴσοδος τοῦ σπηλαίου ἀντικρύζει τὸ νοτιοδυτικὸν τμήμα τῆς Λίμνης Ὁρασιτιάδος.

Προσπέλασις : Ἡ προσπέλασις εἶναι δύσκολος καθ' ὅτι δὲν ὑπάρχει δρόμος ἢ μονοπάτι τὸ ὁποῖον νὰ ὀδηγῆ ἕως τὴν εἴσοδο τοῦ σπηλαίου. Ὁ καλλίτερος τρόπος προσπελάσεως εἶναι νὰ ἀκολουθηθῆ τὸ ἐκ τῆς πόλεως ἐκκινουὺν μονοπάτι τὸ ὁποῖον ὀδηγεῖ εἰς τὴν κορυφὴν τῆς χερσονήσου ἕως τὴν ὑψομετρικὴν 780. Κατόπιν νὰ γίνῃ κίνησις ἐπὶ τῆς ὑψομετρικῆς αὐτῆς πρὸς Νότον ἕως τὴν εἴσοδον τοῦ σπηλαίου. Ἡ εἴσοδος καλύπτεται ὑπὸ συκῆς τεραστίων διαστάσεων καὶ ὡς ἐκ τούτου ἡ θέσις τῆς σήμερον διακρίνεται ἐκ τοῦ μακρόθεν.

Ἱστορικόν : Εἶναι γνωστὸν εἰς τοὺς κατοίκους τῆς πόλεως πλείστοι τῶν ὁποίων τὸ ἐπεσκέφθησαν κατὰ καιροῦς. Τοῦτο ἀναφέρει καὶ ὁ Σουηδὸς LINDBERG ὅστις ἐν ἔτει 1954 ἐπεσκέφθη τοῦτο ὡς καὶ ἄλλα σπήλαια τῆς Καστορίας. Τὸν Ἰούλιον τοῦ 1969 ἐγένετο ἐξερεύνησις καὶ χαρτογραφήσις τοῦτου ὑπὸ τοῦ κ. Κωνσταντίνου Παλληκαροπούλου ἐφέδρου ἀξιωματικοῦ Πολ. Μηχανικῆς καὶ μέλους τῆς Ε.Σ.Ε. τῆ βοήθεια τοῦ Κωνστ. Φρασιᾶ κατοικοῦ Καστορίας.

Παράδοσις : Κατὰ μίαν ἐκδοχὴν ὁ Παταράγκος ἦτο ποιμὴν ὁ ὁποῖος ἔθροσκε τὰ πρόβατά του εἰς τὴν περιοχὴν. Μίαν ἡμέραν ἔπεσεν ἐντὸς τοῦ σπηλαίου ἓνα πρόβατον καὶ καθὼς προσεπάθει νὰ τὸ ἐγάλῃ ἔπεσε καὶ αὐτὸς μέσα. Ἔτσι ἐδόθη τὸ ὄνομά του στὸ σπήλαιο. Κατ' ἄλλην ἐκδοχὴν ὑπήρξε σκῆπη μοναχοῦ ὅστις ἐκαλεῖτο ΠΑΤΗΡ-ΑΓΚΟΣ ἐξ οὗ προήλθεν καὶ τὸ ΠΑΤΑΡΑΓΚΟΣ ἐκ παραφθορᾶς.

Περιγραφή : Ἡ εἴσοδος τοῦ σπηλαίου εἶναι τριγωνικὸν ἄνοιγμα ὕψους ἕως 2,5 μέτρων καὶ πλάτους 4,5μ. Τὸ ἐπίπεδον τῆς εἰσόδου ἔχει διεύθυνσιν 125 μοιρῶν. Ὁ ἄξων τοῦ σπηλαίου ἔχει διεύθυνσιν 35 μοιρῶν καὶ μικρὰν σχετικῶς κλίσιν πρὸς τὰ κάτω (: 2).

Κατὰ τὰ πρῶτα 6 μέτρα ἢ κατάβασις εἶναι ἀποτομωτέρα οἱ δὲ λίθοι μὲ τοὺς ὁποίους εἶναι ἐγκατεσπαρμένον τὸ γάπεδον τὴν καθιστοῦν πλέον κουραστικὴν. Ὁ διάδρομος ἔχει μέγιστον πλάτος 4μ. καὶ ὕψος 3μ. Μετὰ τὰ 6μ. (Σημεῖον Β) εἰσέρχόμεθα εἰς τὴν κυρίαν καὶ μόνην αἴθουσαν τοῦ σπηλαιοῦ μεγίστων διαστάσεων 12X17X5μ. Αὕτη περιφερειακῶς περιβάλλεται ἀπὸ μικρὰς αἰθούσας αἵτινες συνδέονται μεταξύ των καὶ μὲ τὴν κυρίαν αἴθουσαν. Ἡ κυρία αἴθουσα εἶναι ἐπικλινῆς πρὸς βορρᾶν εἰς δὲ τὸ Ἀνατολικὸν Τμήμα αὐτῆς τὸ δάπεδον δημιουργεῖται ἀπὸ ὀγκόλιθον μὲ ὀριζόντιον ἐπιφάνειαν διαστάσεων 5X3.

Αἱ περιφερειακαὶ αἴθουσαι ἔχουν δάπεδα ὀριζόντια καὶ καλύπτονται ἀπὸ στρώμα πηλοῦ ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν κυρίαν αἴθουσαν ἢ ὅποια κατὰ τὸ μέγιστον μέρος καλύπτεται ἀπὸ λίθους. Ὁ διάκοσμος εἶναι ὀλίγος καὶ συγκεντροῦται εἰς τὰ σημεῖα Ε, ἀνατολικῶς τοῦ Δ, Γ, καὶ πλησίον τοῦ Γ, ἀποτελεῖται δὲ κυρίως ἀπὸ σταλαγμίτας καὶ κίονας. Τὸ σπήλαιον θεωρεῖται νεκρὸν ἢ σταγονορροή εἶναι σχεδὸν ἀνύπαρκος.

Δ ι α σ τ ᾶ σ ε ι ς : Μέγιστον μῆκος 30μ. Μέγιστον ὕψος ὀροφῆς 7μ. Μέγιστον πλάτος 18μ. (καθέτως πρὸς τὴν διεύθυνσιν τοῦ μήκους ἤτις εἶναι ἡ διεύθυνσις τοῦ ἄξονος τοῦ Σπηλαιοῦ). Μεγίστη ὑψομετρικὴ διαφορά ἀπὸ εἰσόδου 12μ.

Θ ε ρ μ ο κ ρ α σ ί α—Μ ε τ ε ω ρ ο λ ο γ ί α : Ἡ μέση θερμοκρασία εἶναι 16 βαθμοὶ Κελσίου. Ρεῦματα ἀέρος δὲν παρατηρήθησαν ἰσάντως ὁ ἀερισμὸς ἦτο καλός.

Ε ὑ ρ ῆ μ α τ α : Εὐρέθησαν πλεῖστα ὄστᾶ μικρῶν προβάτων καὶ αἰγῶν ὡς ἐπίσης κρανία καὶ σιαγόνες μικρῶν σαρχοβόρων ζώων. Προσέτι εὐρέθησαν καὶ πλεῖστα τεμάχια ἀντικειμένων δείγματα τῶν ὁποίων συγκεντρώθησαν πρὸς ἐξέτασιν. Ὅμοίως εὐρέθησαν καὶ τινὰ τεμάχια λευκοσιδήρου πρόσφατα.

Β ι ο σ π η λ α ι ο λ ο γ ί α : Αἱ ἐντὸς τοῦ σπηλαιοῦ νυκτερίδες ἦσαν ἐλάχιστα. Εἰς ἀρκετὴν ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς εἰσόδου συναντήσαμεν γαιοσκώλικας καὶ κώνωπας. Λόγω τῆς μικρᾶς ἀποστάσεως τῆς ὀροφῆς ἀπὸ τὴν ἐπιφάνεια τοῦ ἐδάφους εἰς τινὰ σημεῖα αἱ ρίζαι τῶν φυτῶν εἰσῆρχοντο καὶ ἐκρέμαντο ἐκ τῆς ὀροφῆς καὶ τῶν τοιχωμάτων τοῦ σπηλαιοῦ.

Τ ο υ ρ ι σ μ ὸ ς : Τὸ σπήλαιον χαρακτηρίζεται ὡς μὴ Τουριστικῶς ἀξιοποιήσιμον διότι :

- 1) Δὲν διαθέτει ἄξιον λόγου διάκοσμον.
- 2) Δὲν εἶναι μεγίστων διαστάσεων.
- 3) Δὲν εἶναι προσιτό.

Διὰ προχείρου ἐρεύνης ἤτις ἐγένετο δὲν ἀνευρέθησαν ἀρχαιολογικὰ ἢ Παλαιοντολογικὰ στοιχεῖα τὰ ὅποια καὶ καθιστοῦν τὸ σπήλαιον Τουριστικῶς ἐνδιαφέρον.

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

ΚΛΙΜΑ

- ΒΡΑΧΟΣ ΕΩΣ ΠΡΟΦΗΝ
- ΣΤΑΛΑΓΜΙΤΕΣ
- ΕΠΙΚΛΙΝΕΣ ΕΔΑΦΟΣ
- 300 ΥΨΟΣ ΠΡΟΦΗΣ
- 450 ΥΨΟΜ. ΔΙΑΦΟΡΑ ΑΠΟ ΕΙΣΟΔΟΥ
- ΒΡΑΧΟΙ
- A. B. ΚΟΡΥΦΑΙ ΟΔΕΥΣΕΩΣ

